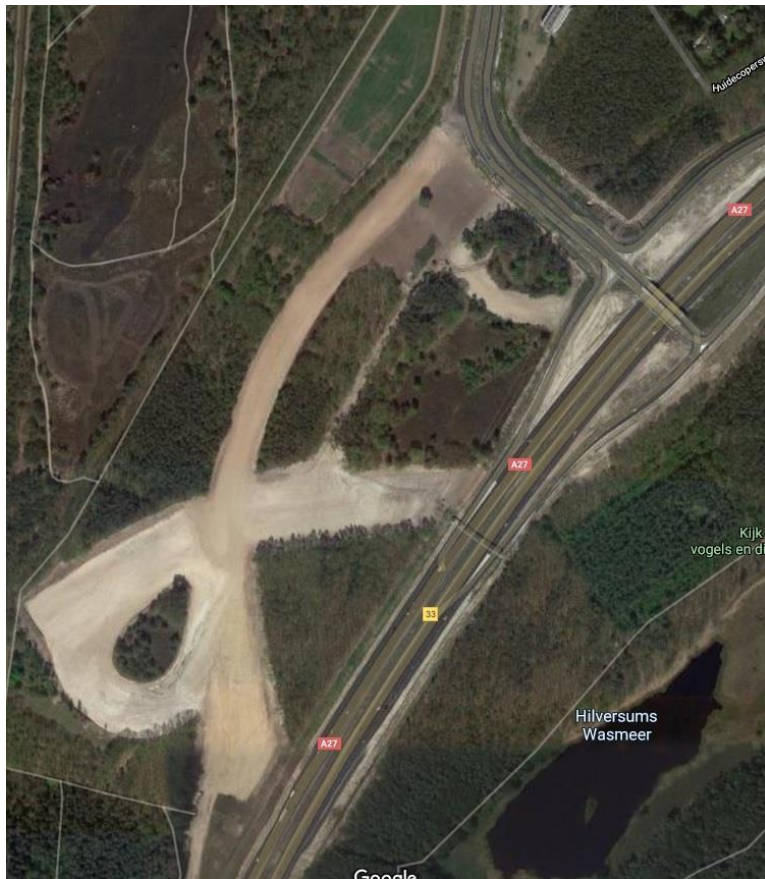

Aanleg waterberging in plan Huydecoper

Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Auteur: F. van de Coevering

Kenmerk: 2020-011

Opdrachtgever:

Gemeente Hilversum

T.a.v. dhr. H. van Roekel

Datum: 20 augustus 2020

Inhoud

1.	Inleiding	2
1.1	Context	2
1.2	Plaats van de vormvrije m.e.r.-beoordeling in de procedure	2
1.3	Doel van de vormvrije m.e.r.-beoordeling	3
2.	Voornemen	4
3.	Relatie van de activiteiten tot toetsingskader.....	7
3.1	Kenmerken van de activiteit	7
	Omvang van de ontgronding	7
	Cumulatie met andere projecten	7
	Productie van afvalstoffen	7
	Verontreiniging en hinder	7
3.2	Plaats van de activiteit	7
	Bestaand grondgebruik	7
	Regeneratievermogen.....	8
	Natuurlijke milieu	8
3.3	Effecten van de activiteit op de omgeving.....	9
	Natuur	9
	Waterhuishouding.....	9
	Archeologie	11
	Geluid	11
4.	Conclusie m.e.r. beoordeling	11

1. Inleiding

1.1 Context

Na het afronden van de werkzaamheden aan de A27 is bij het gebied Laapersheide ruimte gekomen om het natuurgebied te vergroten. Met de ontwikkeling van het Natuur- en landschapsplan Huydecopersweg (hierna: Plan Huydecoper) wordt invulling gegeven aan de 'compensatie natuur' zoals in het project 'herinrichting A27' was voorzien. In het nieuwe plan wordt het natuurgebied uitgebreid tot aan de snelweg A27, waarbij zowel nieuwe groene natuur wordt aangeplant, als vijvers worden aangelegd. De vijvers liggen op het oude wegtracé en worden als waterberging ingezet. De nieuwe inrichting is opgenomen in bijlage 3.

De nieuwe waterberging dient voor de opslag en infiltratie van hemelwater uit Hilversum-oost. Voorheen werd het hemelwater uit Hilversum verpompt naar de Laarder Wasmeren. Deze zijn in 2006 gedempt en omgezet naar droge natuur (provincie). Met het plan Huydecoper wordt de infiltratie hersteld. Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft de compensatie in het plan Huydecoper ook opgenomen in haar Keur, en is ook betrokken bij dit plan. Voor de uitvoering van het gehele plan Huydecoper is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld tussen Provincie Noord-Holland, het Waterschap AGV, waterleidingbedrijf Vitens en de gemeente Hilversum.

Een onderdeel 'waterberging' in het plan Huydecoper bestaat uit de aanleg van 3 plassen (waterbassins) en 2 vennen. De plassen doorsnijden het grondwaterniveau en zullen jaarrond watervoerend zijn. De vennen liggen deels boven de grondwaterspiegel en kunnen tijdens droge periodes droog vallen.

Via een persleiding wordt het hemelwater naar de waterberging aangevoerd. De persleiding loopt van het gemaal Laapersveld naar de te realiseren waterberging. De benodigde ontgronding voor de waterberging (plassen en vennen) vormt de scope van de vergunningaanvraag ontgrondingen. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling is onderdeel van deze vergunningaanvraag, waarmee het voor het bevoegd gezag mogelijk moet zijn om een besluit te nemen omtrent de vraag of de aanleg van de waterberging belangrijke nadelige gevolgen kan hebben voor het milieu.

1.2 Plaats van de vormvrije m.e.r.-beoordeling in de procedure

Wanneer een ontgronder geen milieutoets uitvoert in het kader van de omgevingsvergunning, is de ontgronder verplicht tot het uitvoeren van een m.e.r. op basis van het Besluit milieueffectrapportage (art. 7.2 WMB, art. 2 Besluit milieueffectrapportage). In onderdeel C en D van de bijlage van dit besluit worden activiteiten met m.e.r.-(beoordelings)plicht individueel benoemd. In het kader van de ontgrondingen betreft het onderdeel D16.1:

De ontginning dan wel wijziging of uitbreiding van de ontginning van steengroeven of dagbouwminen, met inbegrip van de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een terreinoppervlakte van 12,5 hectare of meer.

Voor gevallen die qua omvang onder de drempelwaarde van onderdeel D vallen geldt dat een toets moet worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term *vormvrije m.e.r.-beoordeling* gehanteerd. Aard, omvang en ligging zijn begrippen die bij deze beoordeling centraal staan.

1.3 Doel van de vormvrije m.e.r.-beoordeling

Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat de vormvrije m.e.r.-beoordeling 'ontaardt' in een uitgebreid onderzoek naar mogelijke milieugevolgen. Het doel is om een korte, bondige weergave van de mogelijk te verwachten effecten weer te geven. In de voorliggende beoordeling wordt het onderzoek dan ook zo compact mogelijk (maar wel volledig) gehouden als verantwoord is en kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r.-beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

Hierbij is gebruik gemaakt van beschikbare kennis en ervaring binnen de betrokken organisaties. Een inschatting van mogelijke gevolgen door experts is hierbij van grote waarde. De vormvrije m.e.r.-beoordeling kan zodoende worden gebaseerd op 'expert opinions' zonder (model)berekeningen of (veld)onderzoek. Met deze informatie kan het bevoegd gezag, *provincie Noord-Holland*, een gemotiveerd oordeel geven over het afgeven van ontgrondingsvergunning voor de voorgenomen activiteit.

2. Voornemen

De voorgenomen activiteit betreft de aanleg van een 5-tal waterpartijen in het gebied Laapersheide. Het gebied Laapersheide ligt aan de zuidoost kant van Hilversum tussen de Utrechtseweg, de Diependaalselaan en de A27, zie figuur 2. Het gebied is een bosrijk gebied met enkele vennen en een heide gebied.

Figuur 1 locatie van de waterbering

Figuur 2 ligging van het gebied laapersheide

De oude afrit van de snelweg is afgegraven en is nu een zandoppervlak dat gemarkeerd wordt door de teen van het voormalige zandlichaam. De grond ter plaatse is reeds in de jaren 70 verstoord en bestaat uit het cunet van de voormalige op- en afrit naar de A27.

In de toekomstige situatie zijn 5 waterpartijen voorzien, afgebeeld in onderstaand figuur 3.

Figuur 3 ligging nieuwe waterpartijen

De waterpartijen volgen het talud van de voormalige op- en afrit. In bijlage 3 is een grotere tekening en dwarsprofiel over de waterpartijen opgenomen.

Het totale oppervlak dat met de inrichting van de waterpartijen gemoeid is omvat 73.624 m² of 7,36 ha. De verdeling over de plassen is als volgt:

Waterpartij	Oppervlak (m ²)	Ontgronding (m ³)	Gem. afgraving (m)
Plas 1	25.380	14.797	0,6
Plas 1 (buiten (zuid))	6.650	9.903	1,5
Plas 2	13.645	30.477	2,2
Plas 3	17.385	36.802	2,1
Ven 1	6.215	11.409	1,8
Ven 2	4.349	8.214	1,9
Totaal	73.624	111.602	

3. Relatie van de activiteiten tot toetsingskader

Het bevoegd gezag neemt de beslissing of vanwege de belangrijke nadelige gevolgen die zij voor het milieu kan hebben, een m.e.r.-beoordelingsprocedure moet worden doorlopen, waarbij de relevante selectiecriteria in acht moeten worden genomen van de Europese richtlijn 2011/92/EU bijlage III (13 december 2011). Daarin wordt aangegeven dat bij de beoordeling van de activiteit aandacht dient te worden besteed aan drie hoofdcriteria nl. 1) kenmerken van de activiteit, 2) plaats van de activiteit en 3) de potentiële effect van de activiteit. Per hoofdcriterium is een aantal subcriteria opgenomen die bij de beoordeling van de activiteit bijzonder in overweging kan worden genomen. De lijst met selectiecriteria is opgenomen in bijlage 1 (van dit rapport).

Er bestaan geen vereisten voor de diepgang van het onderzoek. Zo is het niet noodzakelijk om alle thema's die gebruikelijk onderzocht worden in een milieueffectrapport in detail te beschouwen. Het gaat bij een m.e.r.-beoordeling vooral om de milieuthema's die de grootste impact hebben op de omgeving én om na te gaan of er (mogelijke) belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. Het is niet gebruikelijk om echt een diepgaand onderzoek uit te voeren.

In onderstaande tekst zijn voor de relevante kenmerken kort de situaties beschreven en getoetst per in het Besluit m.e.r. opgenomen activiteit D16.1.

3.1 Kenmerken van de activiteit

D16.1: Winning van oppervlakte delfstoffen

Omvang van de ontgroning

De totale ontgroning betreft 111.602 m³ zand op een oppervlak van 73.624 m². De ontgroning heeft een gemiddelde diepte van ca 1,5 m wat resulteert in een bodemligging variërend van 0 tot 2 m onder de gemiddelde grondwaterstand. Bij lage grondwaterstand vallen veel plassen droog. De maaiveldverlaging door de ontgroning is dus beperkt.

Het totaal oppervlak van de ontgroning blijft ruim onder de grens van 12,5 ha zoals opgenomen in onderdeel D van het Besluit m.e.r.

Cumulatie met andere projecten

Cumulatie met andere projecten treedt hier niet op. Er vinden geen andere ontgroningen binnen dit gebied plaats.

Productie van afvalstoffen

De ontgroning van het aanwezige zand leidt niet tot productie van afvalstoffen.

Verontreiniging en hinder

Tijdens de afgraving en inrichting van de waterpartijen zal lokaal extra geluid en stikstof worden geproduceerd. Hiervoor zal indien nodig apart van deze ontgroningenvergunning aparte vergunningen in het kader van de Wnb en APV worden aangevraagd.

Na de aanleg vormen de waterpartijen een onderdeel van het natuur/recreatiegebied Laapersheide en is geen sprake van verontreiniging of hinder door de uitgevoerde ontgroning.

3.2 Plaats van de activiteit

Bestaand grondgebruik

De waterpartijen worden aangelegd aan de zuidoost kant van Hilversum tussen de Utrechtseweg, de Diependaalselaan en de A27. Dit gebied is momenteel zeer beperkt toegankelijk en heeft zowel de bestemming 'Verkeer'. De waterpartijen worden gegraven binnen het gebied met bestemming 'Verkeer'. Op dit perceel lag tot 2017 de op- en afrit van de A27 naar de Diependaalselaan. Het natuurgebied om de op- en afrit was afgesloten voor publiek en vormde de barrière tussen het natuurgebied ten westen van de spoorbaan en de rijksweg.

Het zandlichaam van de voormalige op- en afrit is afgegraven en vormt nu een zandvlakte.

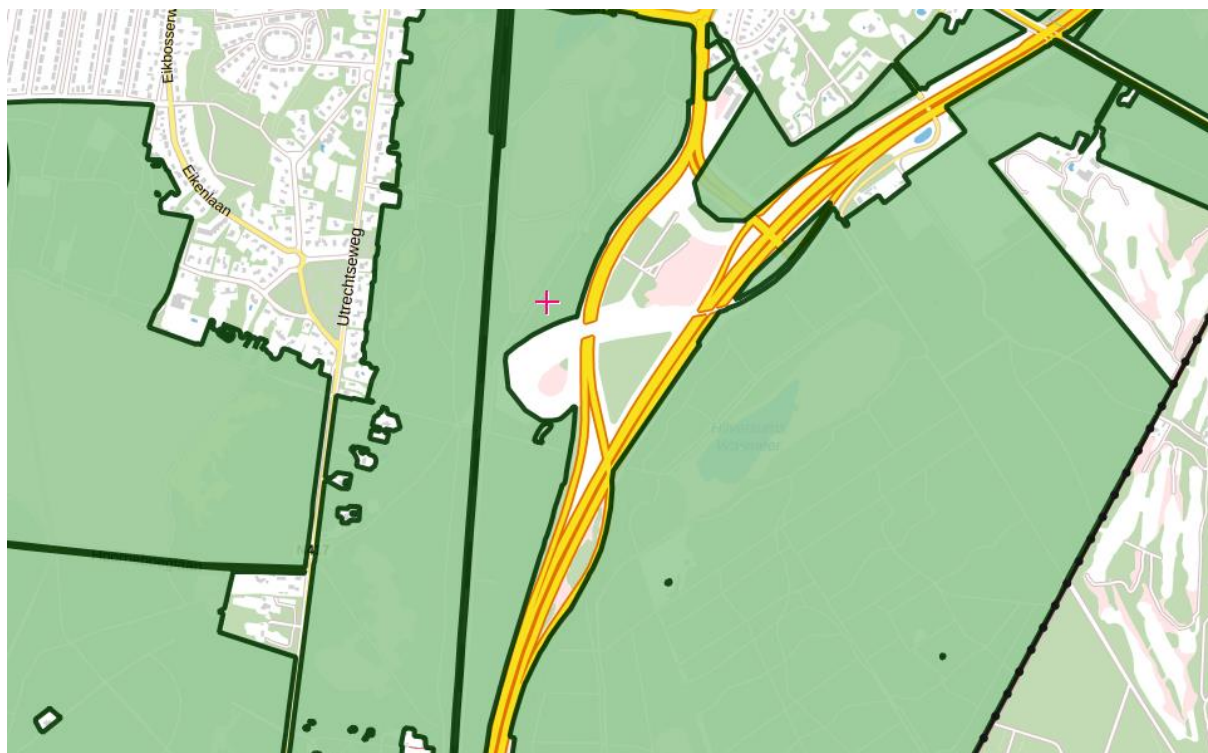
Regeneratievermogen

Het zand dat wordt afgegraven kent geen regeneratief vermogen.

Natuurlijke milieu

Het gebied wordt omgezet tot natuurgebied waarbij de oorspronkelijke contouren in acht worden genomen. De nattere 'oksel' in de stuwwal wordt weer nat en de natuur zal zich beter kunnen ontwikkelen. De verwachting is dat met de ontwikkeling van dit gebied de natuurwaarden zullen toenemen en het gebied de recreatieve mogelijkheden van het Laapeersveld zullen versterken.

Rondom het gebied zijn de Hilversumse wasmeren en heidegebied aanwezig. In bijlage 5 is het rapport Natuur opgenomen. In dit gebied zijn geen beschermde diersoorten aanwezig, die de ontwikkeling in de weg kunnen staan.

Wel kent het gebied een dubbelbestemming met 'Waarde archeologie' en 'Waarde geomorfologie'.

Het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied zijn de oostelijke Vechtplassen welke op een afstand van 5 kilometer liggen. Deze worden niet beïnvloed door de voorziene ontgronding.

Tevens ligt het gebied buiten de zone van het natuur netwerk dat door de provincie Noord Holland is aangewezen.

Waarde archeologie

De Waarde archeologie is ter plaatse van de op- en afrit van de rijksweg ernstig verstoord. De ontgrondingen vinden plaats binnen het cunet van de rijksweg. Er wordt geen versterking van archeologische waarden voorzien.

Waarde geomorfologie

Het gebied betreft een aardkundig monument, waarbij door de provincie Noord Holland is aangegeven dat de grens van het aardkundig monument loopt langs de teen van het oude talud van de Rijksweg. Onder het voormalig weglichaam is de dubbelfunctie 'Waarde geomorfologie' niet aanwezig. De ontgronding binnen dit gebied leidt dus niet tot aantasting van het aardkundig monument. Voor het werk buiten het voormalig weglichaam is een ontheffing voor de aantasting van het aardkundig monument verkregen (ontheffing nummer 26372).

3.3 Effecten van de activiteit op de omgeving

In de navolgende paragrafen wordt per milieuaspect het effect benoemd. Het oordeel is telkens geënt op de schaal van de huidige activiteit.

Natuur

De herinrichting van het gebied is onderdeel van het project 'Herinrichting van de A27' en is benoemd als 'compensatie natuur' ten behoeve van dit project. Het Plan Huydecoper zal leiden tot een uitbreiding van het recreatief en natuurgebied Laapersveld. Het zal hiermee het gebied robuuster maken. Door de aanleg van het natte heide gebied langs de plassen ontstaat tevens een nieuw gebied dat de variatie binnen het Laapersveld zal vergroten. Het Rapport Natuur in bijlage 5 betreft de gehele A27 aanleg en geeft het kader voor de uitvoering van het project Plan Huydecoper.

Het zandlichaam dat momenteel aanwezig is is ernstig verstoord en heeft op dit moment geen belangrijke natuurwaarde. In het gebied zijn geen beschermde soorten aanwezig.

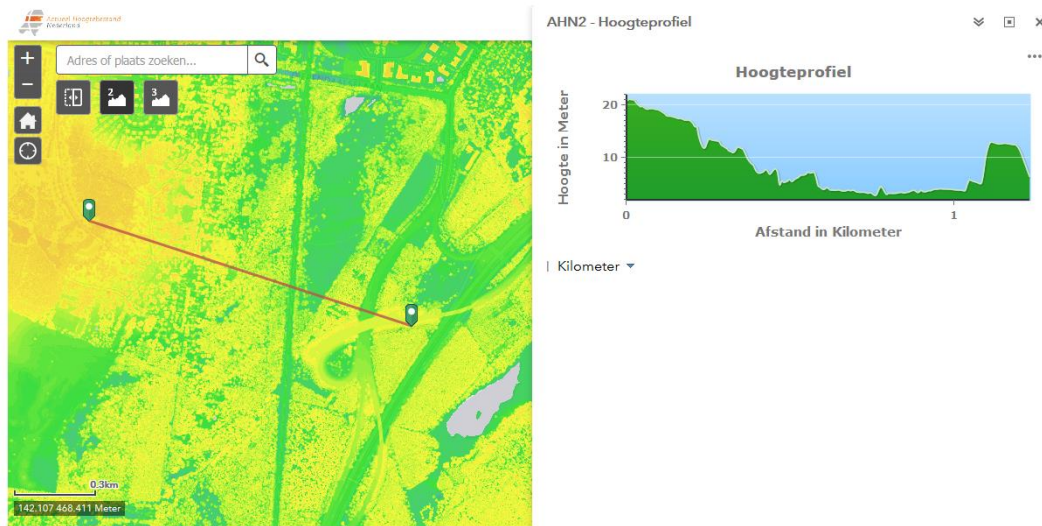
Conclusie

Gezien het bovenstaande vormt het natuurbelang van de omgeving geen belemmering voor vergunningverlening.

Waterhuishouding

De gehele heuvelrug kent verdroging. Na het verdwijnen van de Laarder wasmeren is dan ook gezocht naar een nieuwe locatie voor het infiltreren van hemelwater. Het gebied Laapersveld wordt ontwikkeld om de verloren gegane infiltratiecapaciteit te compenseren.

AHN Viewer

Waterkwaliteit

Het water in de plassen en vennen bestaat uit lokaal grondwater. Dit is schoon en gebiedseigen. Ondanks dat het een afgesloten waterpartij vormt staat het water niet stil en zal het bewegen met het grondwater. In de zomer zullen alle vennen en plassen droogvallen. In de winter kan de grondwaterstand zorgen dat alle waterpartijen water voeren.

Naast het grondwater wordt hemelwater aangevoerd vanuit Hilversum. Dit is zuiver water en zal niet leiden tot verontreiniging of eutrofiering van de plassen of het grondwater.

Grondwaterstand in de omgeving

De ontgronding leidt tot een verlaging van het maaiveld waardoor het oppervlak lokaal natter wordt. Dit is precies de bedoeling van het plan om hier natte gebieden aan te leggen waar het water ook kan infiltreren. De ontgronding zelf is lokaal en afgesloten. Deze zal niet tot versnelde afwatering of verdroging van het gebied leiden.

Door de voorziene infiltratie van hemelwater in de plassen zal de grondwaterstand lokaal zelfs tijdelijk hoger worden, doordat extra water wordt aangevoerd dat binnen Hilversum niet kan infiltreren. In onderstaande figuur is de maaiveldhoogte (AHN) opgenomen. De naastliggende heuvelrug heeft een hoogte tot > 20 m NAP terwijl dit gebied een maaiveldhoogte kent van ca 3 m NAP. Bij een tijdelijke toename van de grondwaterstand in het gebied zal dit niet tot effecten leiden tot beïnvloeding van de grondwaterstand buiten het gebied. Alleen binnen het natuurgebied komen lokaal hogere grondwaterstanden voor.

Conclusie

De ontgronding voor de waterplassen heeft geen significant effect op de waterkwaliteit noch op de grondwaterstand rondom het Laapersveld.

Archeologie

Bij de aanpassing van de A27 is een archeologische rapport opgesteld. Dit is opgenomen in deze aanvraag als bijlage 6. Dit gebied in onderdeel van dit onderzoek en kent geen archeologische waarden.

Conclusie

Door de voorgenomen aanleg van de waterpartijen wordt het archeologisch belang niet geschaad

Geluid

Omdat de ontgroning van de waterpartijen relatief dicht bij de bebouwde omgeving van Hilversum plaatsvindt kan enige hinder ontstaan door het geluid van de werkzaamheden. De dichtstbijzijnde woningen staan op 500 m aan de andere zijde van het spoor. Op een afstand van 500 is het geluid met ca 60 – 70 dBa afgenomen en resteert een geluid van ca 40 dBa op de omliggende verbouwing. Hiermee kan geen overlast ontstaan bij de omliggende percelen.

Hiernaast is in overweging te nemen dat door het verschuiven van de activiteit de hinder per locatie maximaal slechts één á twee dagen zal duren. Daarnaast is het omgevingsgeluid in dit gebied met enerzijds de spoorlijn en anderzijds de rijksweg al relatief hoog. De verwachting is dat de geluidsbeleving ten gevolge van het werk niet noemenswaardig is.

Conclusie

Er ontstaat geen noemenswaardige geluidsoverlast voor de omgeving.

4. Conclusie m.e.r. beoordeling

Er zijn geen significant nadelige milieueffecten te verwachten ten gevolge van de voorgenomen activiteit ontgroning ten behoeve van de aanleg waterplassen in plan Huydecoper. De kenmerken van het potentiële effect die er zijn, zijn minimaal en beperkt in de tijd. Er is geen sprake van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Toetsing van de activiteiten aan de drempelwaarden uit het Besluit milieueffectrapportage en de criteria van bijlage III van de Richtlijn leidt tot de conclusie dat een afzonderlijke m.e.r.-beoordeling niet noodzakelijk wordt geacht.

Bijlage 1

Bijlage III (van de Europese richtlijn 2011/92/EU)

In artikel 4, lid 3, bedoelde selectiecriteria:

1. Kenmerken van de projecten

Bij de kenmerken van de projecten moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- de omvang van het project,
- de cumulatie met andere projecten,
- het gebruik van natuurlijke hulpbronnen,
- de productie van afvalstoffen,
- verontreiniging en hinder,
- risico van ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

2. Plaats van de projecten:

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- het bestaande grondgebruik,
- de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied,
- het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:
 - a. wetlands
 - b. kustgebieden
 - c. berg- en bosgebieden
 - d. reservaten en natuurparken
 - e. gebieden die in de wetgeving van lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; speciale beschermingszones door de lidstaten aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG (= Vogelrichtlijn) en Richtlijn 92/43/EEG (= Habitatrichtlijn)
 - f. gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden;
 - g. gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid
 - h. landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang

3. Kenmerken van het potentiële effect

Bij de potentiële aanzienlijke effecten van het project moeten in samenhang met de criteria van de punten 1 en 2 in het bijzonder in overweging worden genomen:

- het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking),
- het grensoverschrijdende karakter van het effect
- 'de waarschijnlijkheid van het effect, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.